

Kommunal.

Hur säkrar vi god krisberedskap i regionerna?

KNS
Christine Marttila

Kommunal.

Pandemin har avslöjat att Sveriges förmåga att skaffa fram läkemedel och skyddsmaterial inte håller måttet vid en kris

- Regionernas kapacitet för provtagning eller smittspårning
- Sjukvård
- Lagerhållning och beredskap
- Äldreomsorg
- Det saknades skyddsutrustning och tydliga riktlinjer

Sveriges beredskapslager

- Beredskapslager avvecklades efter en rad politiska beslut i början av 2000-talet
- Den 5 april kommenterade socialminister Lena Hallengren att det var ett misstag att avskaffa beredskapslager

Kommunal.

Vems ansvar?

- Det har funnits en del debatt om vem som egentligen bär ansvaret för den bristfälliga krisberedskapen.
- Ansvarsprincipen är en av tre bärande principer för det svenska krishanteringssystemet. Det innebär att den som har ansvar för en verksamhet i normala situationer också har det vid en kris.
- Kommuner och regioner är skyldiga att ha en plan för hur en extraordinär händelse ska hanteras.
- När det gäller hälso- och sjukvårdens beredskap är regioner och kommuner huvudmän för hälso- och sjukvård i Sverige, och ska planera sin hälso- och sjukvård med utgångspunkt i behovet av vård hos dem som omfattas av regionens ansvar, också i händelse av kris och krig.

Just-in-time

- Inom såväl offentlig som privat verksamhet har man successivt gått mot mindre lager, ”just-in-time”-leveranser och längre, mer komplexa leverantörskedjor.
- Omregleringen av den svenska apoteksmarknaden 2009 har inneburit att det inte längre finns en utpekad aktör med beredskapsuppgifter på läkemedelsområdet.
- Den här utvecklingen, tillsammans med att regionerna inte alltid har fullföljt sitt krisberedsskapsansvar, har gjort oss sårbara.

Generell krisberedskap

- ”Förmågan att förebygga, motstå och hantera krissituationer
- När det gäller generell krisberedskap ska kommunerna få ersättning av staten för de förberedande uppgifter som de utför enligt LEH (Lag om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap).
- Kommunernas uppgifter och ersättning för arbete med krisberedskap regleras i en överenskommelse mellan Sveriges

Kommuner och Regioner och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB som gäller perioden 2019-2022.

Hur säkrar vi en god beredskap i regionerna?

- Både coronakrisen och problemen i försörjningen av material hos vissa regioner under hösten 2019 i samband med ett leverantörsbyte har satt fingret på bristerna i försörjningssystemen för läkemedel, sjukvårdsmaterial och medicintekniska produkter.
- Man måste börja tänka mer långsiktigt.
- Det måste finnas tydligare politiskt ansvar för krisberedskap på statlig nivå, regionnivå och kommunnivå.
- Sverige måste bygga och upprätthålla en bättre och mer robust krisberedskap, men också stärka och bygga upp vår välfärd.

Kommunal.

Riskbedömning vid riskfullt arbete

Riktlinjer vid risker i arbetet

Arbetsgivaren och skyddsombudet gör i samverkan en riskbedömning. De risker som identifieras ska åtgärdas på något sätt. Ett kan vara att det tas fram riktlinjer för hur arbetstagarna ska arbeta med just den arbetsituationen.

Skyddsombudet upptäcker att det finns en arbetsuppgift som är riskabel att utföra. Det vill säga man drabbas av ohälsa eller olycksfall. Dock inte så allvarligt att den kan drabba liv eller hälsa. Då kan skyddsombudet påtala detta för arbetsgivaren och kräva en

riskbedömning. Görs ingen åtgärd så blir det en 6:6a.

Skyddsombudet upptäcker en arbetsuppgift där det finns en omedelbar och allvarlig fara för liv eller hälsa. Skyddsombudet påtalar det till arbetsgivaren med ett krav att faran ska lösas. Gör inte arbetsgivaren en omedelbar åtgärd så kan skyddsombudet stoppa den arbetsuppgiften.

Kommunal.

Arbetsgivarens skyldigheter vad gäller risker i arbetet är reglerade i Arbetsmiljölagen

3 kap 2 §. Arbetsgivaren ska vidta alla åtgärder som behövs för att förebygga att arbetstagaren utsätts för ohälsa eller olycksfall. Allt som kan leda till ohälsa eller olycksfall ska ändras eller ersättas så att risken försvinner.

3 kap 2a§. Arbetsgivaren ska systematiska planera, leda och kontrollera verksamheten på ett sätt som leder till att arbetsmiljön uppfyller föreskrivna krav på en god arbetsmiljö.

AFS 2001:1 Systematiskt arbetsmiljöarbete

8 § Arbetsgivaren skall regelbundet undersöka arbetsförhållandena och bedöma riskerna för att någon kan komma att drabbas av ohälsa eller olycksfall i arbetet.

10 § Arbetsgivaren skall omedelbart eller så snart det är praktiskt möjligt genomföra de åtgärder som behövs för att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet.

Arbetsgivaren skall också vidta de åtgärder som i övrigt behövs för att uppnå en tillfredsställande arbetsmiljö

Kommunal.